

оспорване, по дефиницията на чл. 75, ал. 1 от АПК, чл. 7, ал. 2 и чл. 8 от ЗНА, както и чл. 21, ал. 2 от ЗМСМА съставлява подзаконов нормативен акт. Съобразно разпоредбите на чл. 185, ал. 1 и чл. 187, ал. 1 от АПК подзаконовият нормативен акт подлежи на безсрочно оспорване пред съда, като с оглед текста на чл. 186, ал. 2 от АПК това важи и за прокурора, който може да подаде протест срещу акта.

Разгледан по същество, протестът е основателен по следните съображения:

Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Тервел (л. 22 – 36, по нататък само Наредбата) е приета с решение на Общинския съвет № 12 - 165 по Протокол № 12 от 21.12.2017 г. на основание чл. 21, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), във връзка с чл. 9 от Закона за местните данъци и такси (ЗМДТ) и е влязла в сила на 01.01.2018 г., като е изменена в частта на чл. 49 с Решение № 1 - 11 по Протокол № 1 от 30.01.2018 г.

По делото са приложени доказателства, от които се установява, че е спазена процедурата по приемане на Наредбата. Видно от разпечатката на л. 21, проектът за Наредба е бил публикуван в съответния срок на интернет страницата на общината, съобразно изискванията на чл. 26, ал. 2 от Закона за нормативните актове. Предложението за приемане на нова Наредба е направено от Кмета на община Тервел, като в същото са изложени мотивите и причините, поради които се налага приемане на нова Наредба със съответния предмет, съответно целите, които се поставят с нейното приемане. (л. 127 - 129) Представена е Покана до общинските съветници с дневен ред, в който е включено като точка първа разглеждането на проект за приема на съответната Наредба. (л. 104) Проектът е обсъден на заседание на Постоянните комисии "Бюджет, финанси, икономика, европейски фондове, национални и регионални програми" и "Инфраструктура, транспорт и общинска собственост", както и ПК "Образование, здравеопазване, култура, спорт, социална политика, вероизповедание и туризъм" и "Обществен ред, устройство на територията и екология". (л. 121 - 126) На проведеното заседание на 21.12.2017 г. са присъствали всичките 21 съветници (л. 106) След проведеното обсъждане, гласуване на изменения в проекта, с 14 гласа "за", 3 гласа "против" и 3 гласа "въздържал се" е приета Наредбата от присъствалите към момента на гласуването общински съветници.

С оглед горното оспорените текстове като част от Наредбата са приети от компетентен орган, в писмена форма, при спазване на изискванията за кворум и начин на гласуване, регламентирани в чл. 27, ал. 4 и ал. 5 от ЗМСМА. Налице е удостоверяване и обнародване по предвидения за това ред. С оглед на това съдът намира, че оспорените

разпоредби са част от валиден нормативен административен акт, действащ към момента на оспорването.

При преценката за съответствието обаче на оспорените разпоредби с материалния закон съдът счита, че те противоречат на нормативен акт от по – висока степен, в какъвто смисъл протестът се явява основателен. Това е така, защото:

С т. 15 от Приложение № 5, формулирана по следния начин: "Съставяне на актове за гражданско състояние на български граждани, които имат актове, съставени в чужбина", се предвижда заплащане на такса за административна услуга в размер на 10.00 лв.

С т. 33 от Приложение № 5, формулирана по следния начин: "Признаване и изпълнение на съдебно решение или друг акт на чуждестранен съд или друг орган", се предвижда такса за административна услуга също в размер на 10.00 лв.

Правото на общинските съвети да издават наредби, с които да уреждат съобразно нормативните актове от по - висока степен, неуредени от тях обществени отношения с местно значение, е регламентирано в чл. 8 от ЗНА. Подзаконовите нормативни актове, приемани от общинските съвети, се основават на нормативните актове от по - висока степен. Те могат да уреждат обществени отношения от местно значение, само и единствено при условията и границите, определени от по - високия по степен нормативен акт, като детайлизират неговото приложение. С текста на чл. 9 от ЗМДТ е установено, че "определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги се осъществява с Наредба". В изпълнение на тази норма, Общински съвет - Тервел е приел Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги.

По отношение т. 15 от Приложение № 5:

С нормата на чл. 34, ал. 1 от Закона за гражданската регистрация е разписано, че актовете за гражданско състояние на лицата са: акт за раждане, акт за сключване на граждански брак и акт за смърт. Същевременно с разпоредбата на чл.110, ал. 2 от ЗМДТ законодателят е указал случаите, в които не се събира такса за извършване на административна услуга, а именно:

Не подлежат на таксуване следните услуги:

1. съставяне на акт за раждане и издаване на оригинално удостоверение за раждане;
2. съставяне на акт за граждански брак и издаване на оригинално удостоверение за сключен граждански брак;

3. съставяне на акт за смърт и издаване на препис - извлечение от него;
4. отбелязвания, допълвания и поправки в актовете за гражданско състояние;
5. учредяване на настойничество и назначаване на попечител;
6. поддържане на регистъра на населението;
7. отразяване на промяна на име в регистрите по гражданското състояние на населението;
8. издаване на удостоверение за наследствена пенсия.

По същия начин е уреден въпросът и в нормата на чл. 40, ал. 1 от Закона за гражданската регистрация, като е посочено, че актовете за гражданско състояние се издават безплатно. На заинтересуваните страни се издават безплатно удостоверения за раждане и сключен граждански брак и препис извлечение от акт за смърт по утвърдени образци. За издаването на удостоверения и преписи от тези актове за втори и следващ път се заплаща такса. Издаването на препис за служебно ползване е безплатно.

При така съпоставените норми се налага изводът, че не е налице законова норма, която да предвижда заплащане на такса за съставяне на актове за гражданско състояние на български граждани. Вярно е, че в случая текстът от т. 15 касае издаване на актове по гражданско състояние на български граждани, които имат съставени такива в чужбина за първи път. В тази връзка обаче следва да се имат предвид разпоредбите на чл. 69 - 72 от Закона за гражданската регистрация и чл. 4 от Наредба № РД - 02 - 20 - 9 от 21.05.2012 г. за функционирането за единната система за гражданска регистрация, издадена от Министъра на регионалното развитие и благоустройството. Там е описана цялата процедура, при която гражданите на Република България, които се намират в чужбина, могат да поискат при спазване на българските или местните закони съставянето на актове за гражданско състояние, съответно действията на длъжностните лица от общините в тези случаи (чл. 72 от ЗГР). Никъде обаче няма предвидена такса за издаване на акт по гражданското състояние в България за първи път. При анализ на дадените от закона нормативни разрешения се налага изводът, че т. 15 от Приложение № 5 към Наредбата е незаконосъобразна, с оглед на което протестът се явява основателен и тя следва да бъде отменена.

По отношение т. 33 от Приложение № 5:

С приемането на Кодекса на международното частно право (КМЧП) се променя подсъдността по признаването, съответно отказ за признаване на чуждестранни съдебни решения и други документи, като в чл. 118, ал. 1

на Кодекса "признаването на чуждестранното решение се извършва от органа, пред който то се представя", а съгласно, ал. 2 от КМЧП, едва при спор относно условията по признаване, може да се предяви установителен иск пред Софийски градски съд. С тази разпоредба общините са овластени да признават чуждестранни решения и други актове, без те да преминават през дотогавашната съдебна процедура, като с оглед възможните документи, които се представят пред тях, предметният обхват на дейността по признаване на чуждестранни документи от общините се свежда до различни производства, свързани с дейностите по гражданската регистрация. На практика, въз основа на чуждестранни решения служителите в отделните служби по гражданска регистрация (ЕСГРАОН/ГРАО) на общинските администрации отразяват промените в гражданското състояние на лицата в регистрите по гражданско състояние и регистрите на населението. Това са решения по дела за: прекратяване на брак (за развод, за унищожаване на брака, за обявяване нищожност на брака); промяна на име; за установяване или оспорване на произход; допускане на осиновяване, за прекратяване или унищожаване на осиновяването; за ограничаване или лишаване от родителски права; други решения за промяна в гражданското състояние на лицата, за която законите на чуждата държава предвиждат съдебен ред.

В указание на Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване на населението" към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, е описано, че лицето, за което се отнася съответното решение, подава лично молба до кмета на общината по постоянния си адрес, с която иска признаване на решението. Молбата може да бъде подадена и от друго лице, изрично упълномощено за това. Към молбата се прилагат препис от съдебното решение, заверен от чуждестранния съд, който го е постановил, удостоверение от същия съд, че решението е влязло в сила, както и декларация с нотариална заверка на подписа на лицето, с която декларира, че са спазени условията посочени в чл. 117, т. т. 3 и 4 от Кодекса. Чуждестранните документи трябва да бъдат легализирани или снабдени с апостил, ако това е необходимо в зависимост от държавата, от която произхождат, да са снабдени с превод на български език, заверен от Министерство на външните работи. Така представените документи следва да бъдат прегледани от юриста на общината, който да прецени наличието на условията по чл. 117 от Кодекса и следва ли да бъде признато чуждестранното решение. Признаването на чуждестранно съдебно решение означава, че съответната община е приела, постановената с решението промяна в гражданското състояние на лицето и същата трябва да бъде отразена в регистрите по гражданско състояние и в регистрите на населението по реда, определен в Закона за гражданската регистрация. Длъжностното лице по гражданско състояние пристъпва към вписване на промяната в съответните регистри само след изричната резолюция на

кмета или юриста на общината, че решението се признава. При спор относно условията за признаване на чуждестранното решение се прави мотивиран писмен отказ, изготвен от юриста и подписан от кмета на общината. Този отказ е основание за предявяване на установителен иск пред СГС, съгласно чл. 118, ал. 2 от Кодекса. По своята правна същност, признаването на съдебен акт на чуждестранен съд обаче представлява декларативно по своя характер волеизявление на съответния орган по зачитане правните последици на този съдебен акт. То няма конститутивно действие, не представлява правопораждащ, правопогасяващ или правопрекратяващ юридически факт по отношение на произтичащите от самото съдебно решение права. В своето декларативно съдържание то включва единствено изявление за "зачитане на правните последици", съответно силата на пресъдено нещо при съдебно решение, както и на установителното, респ. конститутивно действие, което самият чуждестранен съдебен акт или друг документ има. С оглед така описания характер на признаването, се налага изводът, че се касае за разписано със закон правомощие, т.е. и задължение на органа, пред който се представя чуждестранния документ - съдебно решение или друг такъв, да признае неговите правни последици, преди те да бъдат отразени чрез вписване на промените в регистрите на населението. В този смисъл производството по признаване, макар и допълнително, в случаите, в които пред общинската администрация се представят актове, подлежащи на признаване по КМЧП, е част от процедурата по вписване на обстоятелствата във връзка с гражданската регистрация, която сама по себе си представлява предоставяна от общината услуга, по чл. 110 от ЗМДТ. Дали да се проведе производство по признаване или не, не зависи от волята на лицето, поискало вписването, а органът е длъжен да я проведе, в случай че е представен чуждестранен документ, подлежащ на признаване. Без признаването на чуждестранното съдебно решение административният орган не може да извърши вписване на обстоятелства в регистъра по гражданско състояние - услуга, която му е поискана от лицето, а вписването, както вече беше посочено, е по реда на ЗГР.

Освен това, следва да се има предвид и разпоредбата на чл. 60, ал. 1 от Конституцията на Република България, съгласно която "гражданите са длъжни да плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество." В случая предвидената такса не е предвидена със закон, както се вижда от сторения анализ на действащите правни норми, поради което с оглед нарушаване на принципа на чл. 60, ал. 1 от Конституцията на законоустановеност на събираните от държавата и общините такси, оспорената подзаконова нормативна разпоредба се явява и противоконституционна.

В Конституционно решение № 10 от 26.06.2003 г. на Конституционния съд на Република България по конст. дело № 12/2003 г. във връзка с поставени въпроси, свързани с приложението на чл. 60, ал. 1 от Конституцията, като ясно сочи, че установяването, т.е. въвеждането на такси може да стане само със закон, т.е. с акт на Народното събрание. Законът трябва да посочва за какво, за какви действия и услуги и кому следва да се плаща такса. Общинският съвет, като местен орган на законодателната власт има правомощието, съгласно чл. 9 от ЗМДТ да определя местните такси и цени на услуги, посочени в ЗМДТ или предвидени в специален закон, но не и да въвежда нови видове местни такси.

В случая със закон не е определена такса "за признаване или отказ /за признаване/ на чуждестранни съдебни решения и други актове" като вид, поради което и Общински съвет - Тервел няма компетентност да определя такава такса. Чрез въвеждане на цена за услуга, която не е нормативно регламентирана със закон като вид такса, Общинският съвет незаконосъобразно въвежда чрез Наредбата на общината нов вид такса. За пълнота следва да се съобрази и разпоредбата на чл. 110, ал. 2, т. 4 от Закона за местните данъци и такси, с която е разписано, че не подлежат на таксуване услугите по отбелязвания, допълвания и поправки в актовете за гражданско състояние. Регламентираната в чл. 117 КМЧП дейност по признаване на чуждестранно съдебно решение не обосновава извод в друга насока.

С оглед изложеното, протестът е основателен и по отношение на т. 33 от Приложение № 5 на Наредбата.

Установената материална незаконосъобразност на оспорените текстове е основание за отмяната им по смисъла на чл. 146, т. 4 във връзка с чл. 196 от АПК.

Предвид изхода на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК ответникът по оспорването следва да възстанови на Окръжна прокуратура – Добрич направените съдебни разноски в размер на 20.00 лв. (двадесет лева), представляващи заплатена такса за обнародване на оспорването в „Държавен вестник“.

Мотивиран така и на основание чл. 193, ал. 1 от АПК, Административен съд – Добрич, I троен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по протест вх. № 2186/ 19.09.2018 г. на прокурор от Окръжна прокуратура – Добрич, Веселин Вичев, т. 15 и т. 33 от Приложение № 5 към раздел V - Такси за административни услуги на

